

Naas Maas

Urkiyo Mintegian. Itzaldiak

Maizteko azken ostegunetako itzaldia Zatarain jaun gazteak eman zuen, kanta zaarren gaia arturik, eta gure soñu polit batzu erakutsiz eta beren neurri eta zertzeladak azterturik.

Garagarrilla-ko itzaldia Zaitegi idazlari ezagunaren gain egon zen; Sokrates eta Platon-en arteko artu-eman, gogakizun eta elkar izketak adiaraziz, bere euskera berezi eta landuan. Gai sakona eta gutti usatua izanagatik, ongi aski segitu zitzaion bere itzaldian.

LANDUCHIO IZTEGINOA

Laster argitara emanen du URKIJO MINTEGIA-k, izen orren eskuzizkiribua. Euskara erdara iztegitto hau zaarra da, XVI garren mendekoa; bizkai euskeraduna, etxakin ziur zer aldetikakoa den. Ttipia izanagatik badu ikasientzat jakingarri franko.

EUSKAL LITERATUR-HISTORIOA

Berdin URKIJO Mintegian prestatzen ari dira, Euskal Literaturaren Azalpen bat. Garrantzi aundiko lana hau; baiki, gure euskal idazlarien arteko izterbegiak eta aditu eziñak, geienetan, gure Literatura-ren ezagun gabetasuna baitan dute iturburua. Literatur Kon-daira bat eta bai Antologia edo zati-Bilduma bat, ezin bestezkoak dira gaur eguneko euskalzaleendako.

EUSKALTZAINDIAN

Azkue-ren oroitzapenetan prestatzen ari dira Euskal Akademian, Bilbaon egin gogo den gorazarre bestarako gaiak. Aldez, norgeia-

goka edo konkurs bat bere sari-ekin nai litake. Folklore saillan adibidez Azkuek bildu kontuen jarraipena. Azkueren Iztegi aundian eskas diran edo zeatz ez dauden itzen bilkoa... Euskara irakasteko Metodoa... edo Aurren ikasbiderako liburuxka... eta abar. Oraino gaiak finkatu gabeak daudezi.

EUSKALTZAINDIKO BILBAOKO JAIA

Bilbaoko Arriaga Teatroan Euskaltzaindiak eratutako besta go-goangarriaren alpamena nai dugu eman emen; beste tokian mintzo baita luzekiago. Ondorio onak utzi bide ditu jai horrek, bide berriak urratuz euskera pizteko. Bildu omen ditu euskeraren inguruan kolore desberdinetako euskalzaleak, eta ala bear erè, nai ba da minztaira zaarra lagundu.

Bilbaoko agintariek, Alkatea eta Apezpikua bereziki, ez zuten uko egin nai, eta Arriaga teatroan zegoen jendeak txalokatu zituen, ohartu zenetik. Esku zarta bero bat merezi dute besteren prestatzailleek, bereziki andere suhar horiek, Irigoien jauna gidari.

AZKOITIKO ZALDUNTTOAK

R. Sociedad Vascongada deritzaionekoak bildu ziran Azkoitian, dore Ibane mezperean, oi duten bezala. Meza eta batzarraren ondolik, Bazkaria, beti bezala. Aldizkari unen izenean, Urkijo Mintegiaren eta Euskaltzaindia-renean joan ziran Arrue, Lojendio eta Mixelena jaunak.

ALDIZKARI ANAIK

HERRIA astekaria.—Baionako astekari zaar hau (zaarra diogu, ezen "Eskualduna" haren ondoko propioa baita) aipatu nai dugu egun, eta laudorioz, merezi dituen laudorioz aipatu. Aspaldi huntan andituago eldu da, saillak ere geiago eta jakingarriago.

Guri geien gustatzen zaigun sailla herrietako berri-ketariena; ortxe bai ikusten direla esan ta izketa sanoak, **naturalki erranak!** Espainia aldeko eskualdunek igorri artikuloak ere ikusten ditugu nolzik bein, baiñan bitxikeria! Heleta-tik igorritakoak baiño guttiago jastatzen ditugu; Soldadoen bersoak ere gogotik irakurtzen ditugu, eta Pariseko berriak, besteen artean.

Hortxe ikusi dugu Eskualtzaleen Biltzarra deituak aurten *Izura-n*, Agorraren 30 garrenean eginen duela bere besta; eta Buruila-n berriez, Saran antolatatu nai dituzte besta eder batzu, AXULAR andiaren

ohoretan. Aurten betetzen dira 400 urte, sortu zen urtetik kondatuz. Eta Urdazubikoa zenez geroztik, Nafarroan ez ote dute zerbait egin gogo?

Gutaz oroitzen direla ere ikusten dugu ezen Herria-n kontu pollit bat irakurri ginuen bein "Saindu gaia" izenakin; alta bada ahantzi zaioten egillearen izena ematea; Bustintza-Kirikiko idazlariaren "Santua izateko bidean" izeneko kontu bera baita, lapurtarrez.

Eskualzaleen Biltzarra horrek egin arazi du norgeiagoka edo Konkur bat euskal irakurgaiak obekienik iz kiriatuko dituztenendako, eta askok ereman dituzte sari pollitak; 28 saridun bederik, geienak apezgaiak. Ala ere gai denak elizarekilako ziran, Seminario Handian bai zen Konkur hori! Gai horien artean bat da ohartgarriago, auxe: "San Frantses Xabierrekoaren eta Loyolako Ignazio" (zertako ez *Eneko* izen jatorra eta dembora artakoa, Zerbitzari adis-kidea?) sainduaren arteko solasa, lehen aldikotz elgar ikusi zute-larik Paris-en."

1.200 liberako saria irabazi du Michel ITZAINA-k, eta gai biziki killkagarri delakotz, aipatzen dugu. Atsegin aundirekin irakurriko ginuen ITZAINA-jaunaren lan hori.

BIBLIA JAPONESEZ

Leen aldiz itzulikatu dute japonesera Biblia katolika. SAPPORO-n, Komyosha Moldiztegian; Aita Breitung aleman frantziskotarra gidari. Irakurleak badañike dudaik gabe euskaraz badugula Biblia osoa, Duvoisin-ek itzulikatua (lapurtar euskaraz) eta Bonaparte prinzearen bizkarretik imprimatua.

GIOVANNI PAPINI'REN HILTZEA

Florentian hil da, ez aspaldi, Italiako idazlari omen aundiko hau. Itsu eta hebain zagoen aspaldi, martirio bortitza baita bere adimen erne eta aidorra-rendako. Ala ere izpiritua piztua zeukan mundu guztiko zeretara; eta orai berean ari zen "Azken judizioa" obra batean lanean; eztakigu bukatu utzi duenz. Nork ez du irakurri "*Kristoren kondaira*" "Gog" edo bederik aditu?

Oraintsu berriki aro eta zirimola franko altxa arazi zituen bere "*Deabrua*" izeneko obrarekin, Elizak baztertu bear omen bai zuen, bere gogakizun ausartengatik; ezen Papini aspaldi, katolikoa biurtua bai zen.

ROBERT SCHUMANN-EN URTEURRENA

Aurten ohoratzen da musikalaria eta musikaegille ospe andikoaren eriotzaren eun urte muga. Romantiko aundi bat zen eta piano eta orkestarako obra eder hunkigarriak idatzi zituen. Jeinu aundiko beste batzu bezala, azkenean erotu zen eta Erotegi batean hil. Baiñan zorioneko izan zen bere emazte burutsu eta maitale Clara Wieck-en ondoan. Nola ditake "*Carnaval*" edo "*Bigarren Sinfonia*"-ren egillea ero-gai bat izan?

BERNARD SHAW-EN 100 URTEBURUA

Bernard Shaw ingles idazlari (obeki esateko, irlandesa) ezaguna sortu zenetik 100 urte befetzen dira aurten. Geiago ez pada, toki eskasez, derragun bederik PIGMALION-en egillea 94 urte bizitu zela, eta ospe ozena eta edatua erdietsi zuela, bai gizaseme bezala, beren bitxikeri, zirto eta ateraldi ausartengatik (humorista beldurgarri bat izan zen, solasturi aterigabea, mintzoa eta itzekin beti jostaketan zegoena) bai artista, idazlari eta komediagille bezala.

APAT-ETXABARNE

Somerset Maugham'ek esaten zuen bein: Beartsuek bost zentzu dituzte, eta aberatsak sei. Eta zein da seigarren ori? galdegin zioten. Dirua—erantzun zuen Maugham'ek—, au gabe beste bostak ezin baliatu dira-ta.